

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA
GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN OKULLA İLGİLİ
KARARLARA KATILIMI- BABADAĞ İLÇESİ ÖRNEĞİ**

ŞÜKRÜ BİLGİN

Denizli, 2022

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA GÖREV
YAPAN ÖĞRETMENLERİN OKULLA İLGİLİ KARARLARA
KATILIMI- BABADAĞ İLÇESİ ÖRNEĞİ**

Şükrü BİLGİN

Danışman

Doç. Dr. Fatma ÇOBANOĞLU

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

İmza

Şükrü BİLGİN

TEŞEKKÜR

Proje çalıőmamın planlanma, araştırma, yürütölme ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım, yönlendirme ve bilgilendirmeleriyle çalıőmamı bilimsel temeller ışığında őekillendiren hocam ve danıőmanım Sayın Doç. Dr. Fatma OBANOğLU'na,

Yüksek lisans eğitimim ve projemin hazırlanması aőamalarında bilgisini ve deneyimlerini her zaman cömertçe bizlerle paylaőan hocalarım Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖğEN'e, Prof. Dr. Kazım ÇELİK'e, Doç. Dr. Eren Can AYBEK'e,

Maddi ve manevi hiçbir yardımı esirgemedен yanımda oldukları için sevgili eőim Hacer CAN BİLGİN'e ve enerji kaynaklarım ocuklarım Gülce ve Hidayet Can BİLGİN'e ve tüm aileme teőekkürlerimi sunuyorum.

Şükrü BİLGİN

Denizli, 2022

ÖZET

İlköğretim Ve Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Okulla İlgili Kararlara Katılımı - Babadağ İlçesi Örneği

BİLGİN, Şükrü

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi

Eğitim Bilimleri ABD,

Eğitim Yönetimi Denetimi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Fatma ÇOBANOĞLU

Haziran 2022, 46 sayfa

Bu çalışmanın amacı, ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerini okullarıyla ilgili kararlara katılım düzeylerini belirlemek ve bazı değişkenler açısından incelemektir. Tarama modelinde olan araştırmanın örnekleme, Denizli-Babadağ ilçesindeki ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görev yapan 150 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma için gerekli veriler, “Kararlara Katılım Ölçeği” aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde öğretmenlerin kararlara katılım düzeylerinin betimsel istatistik değerleri (yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma) hesaplanmış, demografik değişkenlerine ilişkin karşılaştırmalarda da t testi ve Kruskal Wallis varyans analizi kullanılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin okulda alınan kararlara katılım konusunda “eğitsel” kararlara katılımlarının “yüksek”, “yönetimsel” kararlara katılım düzeylerinin ise “orta” düzeyde olduğu, genel olarak ise kararlara katılım düzeylerinin “yüksek” olduğu sonucu bulunmuştur. Ayrıca öğretmenlerin kararlara katılım düzeylerinin branş ve cinsiyet değişkenleri bakımından benzer olduğu; ama yaş ve kıdem açısından farklılık yarattığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: karara katılım, öğretmen, ilköğretim, ortaöğretim

İÇİNDEKİLER

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU . Hata! Yer işareti tanımlanmamış.	
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi ve Alt Problemler	3
1.3. Araştırmanın Amacı	3
1.4. Araştırmanın Önemi.....	3
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Varsayımlar	4
1.7. Tanımlar	4
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
2.1.Karar Alma Süreci	5
2.2. Karar Alma Sürecini Etkileyen Faktörler	5
2.3. Okul Yönetiminde Karar Alma	6
2.4. Karar Alma Sürecine Katılma	7
2.5. Karar Alma Sürecine Katılmanın Yararları	8
2.6. Karar Alma Sürecine Katılmanın Sakıncaları	8
2.7. Okul Yönetiminde Öğretmenlerin Karar Alma Sürecine Katılımı	9
2.8. Öğretmenlerin Okulda Katıldıkları Kararların Türleri	11
2.9. İlgili Çalışmalar.....	12
2.9.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	12
2.9.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	14
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM	16
3.1. Araştırmanın Modeli	16
3.2. Evren ve Örneklem	16
3.3. Veri Toplama Aracı	17
3.4. Veri Toplama Süreci	18
3.5. Verilerin Analizi	18
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM	20

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular	20
4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	21
4.2.1. Cinsiyet Değişkeni	21
4.2.2. Branş Değişkeni	22
4.2.3. Kıdem yılı Değişkeni.....	22
4.2.4. Yaş Değişkeni.....	24
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	25
5.1. Tartışma ve Sonuç.....	25
5.2. Öneriler	27
KAYNAKÇA.....	28
EKLER.....	32
Ek 1: Araştırma İzin Onayları	32
Ek 2: Kararlara Katılım Anket Kullanma İzni	33
Ek 3: Kararlara Katılım Anketi	34
ÖZGEÇMİŞ	37

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1. <i>Örneklem Grubuna Ait Demografik Bilgiler</i>	16
Tablo 3.2. <i>Kararlara Katılım Anketi Güvenirlik ve Faktör Analizi Sonuçları</i>	17
Tablo 3.3 <i>Kararlara Katılım Anketi Boyutları ve Normallik Analiz İstatistikleri</i>	18
Tablo 3.4. <i>Kararlara Katılım Anketine İlişkin Puan Aralığı</i>	19
Tablo 4.1. <i>Okullarda Öğretmenlerin “Eğitsel” ve “Yönetimsel” Kararlara Katılım Düzeyleri</i>	20
Tablo 4.2. <i>Öğretmenlerin Kararlara Katılımları ve Alt Boyutlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t-testi)</i>	21
Tablo 4.3. <i>Öğretmenlerin Kararlara Katılımları ve Alt Boyutlarının Branş Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t testi)</i>	22
Tablo 4.4. <i>Öğretmenlerin Kıdem Değişkenine Göre Kararlara Katılımının Kruskal Wallis Varyans Testi Sonuçları</i>	22
Tablo 4.5. <i>Öğretmenlerin Karara Katılımının Yaş Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t testi)</i>	24

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma kapsamındaki okullarda karar alma sürecine katılım ile ilgili alanyazın taraması, problem durumu verilmiştir. Problem ve alt problemler, kullanılan tanımlar, araştırmanın önemi, amacı, sınırlılıkları yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Örgütler, belli bir amaç veya işi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kişi veya kurumların oluşturduğu bir yapıdır. Örgütler kişi veya kurumların ihtiyaçlarını karşılayabildiği sürece devam edebilirler (Başyigit, 2009). Örgütlerin yönetim süreçlerinde karar alma süreci çok büyük önem taşır. Karar alma, birçok seçenek arasından bir tanesini tercih etmektir. Karara katılma, birbirine bağlı işlerden meydana gelen örgütte her üyenin yapabilirliğine göre, kendi payına düşeni diğerlerine ilişkin yapmasıdır (Bursalıoğlu, 1987 s.61). Karara katılma, “iş görenin kendini ilgilendiren yönetsel kararların verilmesinde, sorunların çözülmesinde etkin görev almayı ve toplam nitelik yönetiminin gerektirdiği nitelik takımlarında, sorun çözücü üye olarak çalışmayı” içerir (Başaran, 2000, s.51). Bu bağlamda örgütler için karar, yönetimin kalbidir (Bursalıoğlu, 1991, s.82).

Örgütün yönetimi tam da bu noktada önem kazanır. Okul örgütünde karar alma süreci üzerinde durulacak olursa çalıştığı ham maddenin insan olması ve öğretmenlerin bu süreçteki önemi ile birlikte ele alındığında karar alma sürecinde öğretmenlerin de olması elzemdir. Öğretmenlerin karar alma süreçlerine katılımları farklı şekillerde olur. Türk eğitim sisteminde öğretmenlerin karara katılma sistemleri; milli eğitim şuraları, öğretmen sendikaları, öğretmenler kurulu, zümre öğretmenler kurulu, eğitim bölgesi zümre başkanları kurulu ve eğitim bölgesi danışma kuruludur (Arslanköylü, 2012). Okullarda öğretmenler toplantılarında, ders programlarının düzenlenmesi, sınıf ve okul gezilerini belirleme, sosyal etkinlik, belirli gün ve hafta kutlamaları, okula alınacak araç gereç seçimi gibi konularda görüşlerini belirterek kararlara katılım gösterirler. Böylece okul karar süreçlerini kolaylaştırırlar. Böylece örgütsel bağlılıkları da güçlenebilir. Okulda demokratik katılımcı bir süreç de oluşur (Gılıç, 2015).

Etkili bir yönetim anlayışı sadece bir kişinin tarafından değil kurum üyeleri tarafından söz sahibi olduğu bir süreç haline gelmiştir. Buna bağlı olarak katılımcı yönetim anlayışı gelişmiş ve klasik yönetim anlayışının yerini almıştır (Başyigit, 2009). Yeni yönetim anlayışı ile katılımcı bir yönetim anlayışı benimsenmeye başlanmıştır.

Öğretmenlerin karar alma sürecinde oldukları, alınan kararlardan haberdar olunan, kararların sorumluluk ve sonuçlarının paylaşıldığı okullarda etkili bir eğitim öğretim ortamından bahsedilebilir (Başyigit, 2009).

Bursalıoğlu'na (1994, s.81-82) göre de karardan etkilenenler ne kadar karar alma sürecine katılırlarsa alınacak kararın uygulanma aşamasında da etkili bir şekilde katılırlar. Böyle bir ortamda çalışan öğretmenlerin motivasyonu artar, tecrübe paylaşımı yapılır, ast-üst arasında etkili bir iletimden bahsedilebilir. Böylece çalışanların özdenetim duyguları da gelişir (Başaran, 1982, s.105). Sürekli emir alma durumundan çıkarak kendi sorumluluklarını kendi misyonlarını belirleyerek çalışanların yetenek ve kişiliklerinin gelişmesini de destekler (Tortop, 1993).

Bu anlamda okullarda öğretmenlerin karar alma sürecine katılım sağlamaları okul başarısını pozitif olarak etkileyecektir. Öğretmenler, okulda duygu ve düşüncelerini rahatça ifade edebiliyorsa, okulu o derece sahiplenecek ve buna bağlı olarak kurum başarısı artacaktır. Tüm bunlardan hareketle okul yöneticilerinin öğretmenlerin görüşlerinin önemini bilip ona göre davranması ve okulda olumlu bir okul iklimi oluşturması öğretmenlerin performanslarının artmasını destekleyecektir. Tam tersi durumda da öğretmenlerin misyonları sadece derse girip çıkmak olacaktır (MEB, 2010).

Araştırmanın dönüm noktası olan öğretmenlerin kararlara katılımlarına yönelik görüşlerinin hem çalıştığı kurum açısından hem de kendileri açısından oldukça büyük bir önem taşıdığı görülmektedir. Mevcut alanyazın dikkate alınarak okullarda öğretmenlerin kararlara katılım düzeyinin araştırılmasının, şuan ki yapıyı daha iyi belirleyip konu ile ilgili yeni bilgiler edindireceği söylenebilir.

1.2. Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Araştırmanın problem cümlesi, “İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin okulla ilgili kararlara katılım düzeyleri nedir?” şeklinde belirlenmiştir.

Bu problemin çözümüne ilişkin şu alt problemlere yanıt aranacaktır:

1. Öğretmenlerin okullarda karara katılım düzeyleri nedir?

2. Öğretmenlerin karar alma sürecine katılım düzeyleri,

- a) Cinsiyet,
- b) Yaş,
- c) Branş,
- d) Kıdem değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, Denizli ili Babadağ ilçesinde bulunan ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görevli öğretmenlerin okulla ilgili kararlara katılım düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, öğretmenlerin okullarda kararlara katılma düzeylerinin cinsiyet, kıdem, yaş ve branş değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin ortaya konulması da amaçlanmıştır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma öncelikle öğretmenlerin okullarda kararlara katılım düzeylerinin ne olduğunu belirlemeye yöneliktir. Bu tür araştırmanın ortaya konması neticesinde öğretmenleri karar alma süreçlerine katılmasının, motivasyon ve örgütsel bağlılık benzeri davranışları arttırdığı, okulda eğitim-öğretim ortamının nitelikli hale getirildiği ve bununla birlikte de başarıyı arttırdığı bilinmektedir (Başyigit, 2009). Karar alma sürecine katılımın öğretmenler bazında incelenmesi araştırmanın odak noktasını oluşturmaktadır. Okullarda geleceğimiz olan genç nesiller yetişmektedir. Bu nesillerin en iyi şekilde yetişmesinde en büyük payın öğretmenlerde olduğu unutulmamalıdır. Okullarda eğitsel ve yönetsel alanlarda alınan kararlara öğretmenler de katılım sağlarsa kendilerini bu işin bir oyun

kurucusu olarak göreceklarının bilinmesi gerekmektedir. Alanyazın incelendiğinde okullarda karar alma sürecine katılan bir öğretmen yaptığı işe daha sıkı sıkıya bağlanmakta, motivasyonu artmakta, yönetici ile alınan kararların uygulanabilirliği de aynı düzeyde artmaktadır (Köylü ve Gündüz, 2019). Ayrıca bu süreçte her çalışan birbirinin bilgi ve birikimlerinden faydalanabilmektedir. Alanyazındaki yapılan önermeler dikkate alınarak öğretmenlerin karar alma süreçlerine katılımının araştırılmasının mevcut yapının değişen dinamiklerini daha iyi anlamaya imkân sağlayabilir.

1.5. Sınırlılıklar

1. Araştırma, 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Denizli İli'ne bağlı Babadağ ilçesindeki resmi ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerin görüşleriyle sınırlıdır.
2. Veri toplama aracı olarak “Kararlara Katılım Anketi” kullanılmıştır.

1.6. Varsayımlar

1. Araştırmaya katılan öğretmenler veri toplama aracına herhangi bir baskı olmadan doğru ve içtenlikle cevap vermişlerdir.

1.7. Tanımlar

İlköğretim Kurumları: “Resmi ve özel ilkokul, ortaokul ile eğitim, öğretim, yönetim ve bütçe ile ilgili iş ve işlemleri Din İşleri Genel Müdürlüğünce yürütülen imam-hatip ortaokulunu” ifade eder (T.C. Resmi Gazete, 2014, sayı: 29072).

Ortaöğretim Kurumları: “Ortaokul veya imam-hatip ortaokulundan sonra (Ek ibare:RG-1/9/2018-30522) hazırlık sınıfları hariç dört yıllık eğitim ve öğretim veren, resmî ve özel örgün eğitim okul ve kurumlarının her birini” ifade eder (T. C. Resmi Gazete, 2014, sayı: 29072).

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde öncelikle karar alma, karar alma sürecini etkileyen faktörler ve okul yönetiminde karar alma verilmiş olup sonra da karara katılma, karar katılmanın faydalarına ve karara katılmanın sakıncalarına yer verilmiştir.

2.1.Karar Alma Süreci

Yeni örgütlerde eski yönetim anlayışı olan klasik kuramın yerini yeni modern yönetim şekilleri almaktadır. Yönetim şekillerinin en önemli noktalarından biri de “karar alma süreci”dir. Bu süreç de yeni anlayışla birlikte değişmektedir.

Karar alma süreci denildiğinde; birçok farklı biçimlerde yaklaşımlar söz konusu olmaktadır. Bu yaklaşımlardan biri, Bursalıoğlu tarafından ortaya konmuş olan ve yedi aşamadan oluşan karar alma sürecidir. Bu yaklaşıma göre karar alma sürecini meydana getiren aşamalar: “problemin anlaşılması; probleme ilişkin bilgi toplanması; bilginin çözümlenmesi ve yorumu; seçeneklerin değerlendirilmesi; en iyi seçeneğin bulunması; uygulama ve değerlendirme”dir (Bursalıoğlu, 1991). Koçel’e (2003) göre karar alma sürecini oluşturan aşamalar: amaç belirleme veya sorun tanımlama; amaç ve sorunları irdeleme ve öncelik belirleme; alternatifleri belirleme; geliştirilen alternatifleri irdeleme ve değerlendirme; seçim kriterini belirleme ve seçim yapma; olmak üzere beş aşamadan oluşmaktadır.

Karar alma sürecinin belli bazı özellikleri bulunmaktadır. Alanyazında farklı araştırmacıların öne sürdüğü değişik özellikler yer almaktadır. Akat ve Budak’a (2002) göre karar verme süreci; etkinlik ve rasyonelliğe dayalı, pahalı, planlı ve soruna ve geleceğe yönelik özellikler taşır. Karar alma süreci, kişilerin ve örgütlerin varlıklarını direkt etkilediğinden, alınan kararların olumlu olup olmadığının da değerlendirilip karar verilmesi önemlidir. İmrek’e (2003) göre, kararın iyiliğine karar vermede verimlilik, etkililik, zamanlama ve uygulanabilirlik değişkenleri göz önünde bulundurulmalıdır. Özetle alınan kararlar verimli, etkili, uygulanabilir ve zamanında alınmış olmalıdırlar

2.2. Karar Alma Sürecini Etkileyen Faktörler

Alanyazında karar verme sürecini etkileyen faktörler hakkında farklı görüşler bulunmaktadır. Onaran (1971) karar verme davranışının etkenleri (1) bireyler ve gruplar, (2) örgütün yapısı ve (3) örgütün çevresi olmak üzere üç grupta toplarken. Kurt (2003), bu

süreci etkileyen faktörleri öznel ve nesnel faktörler olmak üzere iki grupta toplamıştır. Öznel (sübjektif) faktörleri; sezgi, tecrübe, bilimsel yetki olarak; nesnel (objektif) faktörleri ise, karar vericinin kişiliği dışında kalan faktörler olarak sınıflamıştır. Can (1991) ise bu sürecin iyi kararlar verebilme endişesine, kararların sınırına, kararların iletilmesine, karar vericinin o anki psikolojisine bağlı olduğunu söylemiştir.

Taymaz (2003) da karar alma sürecini sınırlayan etkenlerin olduğunu da belirterek şu şekilde sıralamıştır:

- Amaçların iyi tanımlanamaması,
- Sorunun anlaşılabilmesi,
- Bilgi ve seçeneklerin yetersizliği,
- Seçeneklerin sübjektif değerlendirilmesi,
- Zamanın sınırlı olması, kişisel seçmeler-duygusallık,
- Beklenmedik sonuçlar,
- Sorumluluğu belirleme güçlüğü,
- Bireyler ve grupların beklentileri,
- Örgütün yapısı,
- Örgüte etki eden çevre,
- Yetki devrinin yapılmaması,
- Politik yöneticilerin mesleki yöneticilere baskı davranışlarıdır.

2.3. Okul Yönetiminde Karar Alma

Eğitim örgütünün diğer örgütlerden ayrılan özelliği okulun ürününün mal veya hizmet olmamasıdır. Çünkü okulun ürünü insandır. Bu yüzden bir işletme yönetimi-işgören anlayışı okul yönetimine aynen uygulanamaz (Çelik, 1997, s.22).

Okul yönetiminde karar alma süreci bu noktada daha ön plana çıkmaktadır. Çünkü eğitim örgütlerinde alınan kararların etkisi geniş bir alanda ve toplumun her kesimini etkileyecek niteliktedir. Dolayısıyla okul yöneticisi okul yönetim sürecinde yönetimi etkileyen her bir unsuru karar veren grubunda kabul etmeli ve işe koşturmalıdır (Bursalıoğlu, 2002, s.83). Okullarda alınan kararlar öğrenci, öğretmen, veli, destek personel, üst öğrenim kurumları, okul çevresi, iş hayatı dolayısıyla bütün ülkeyi etkilemektedir. Burada alınan kararlar kadar uygulanma sürecinde de tüm kesimin katılımı çok önemlidir (Uygun, 2004).

2.4. Karar Alma Sürecine Katılma

Katılım, “kişilerin çalıştıkları örgütü ve işlerini etkileyen sorunların çözümü için fikirlerini ortaya koyma süreci” olarak tanımlanabilir (Çöl, 2004). Katılımı, kararları etkileme süreci olarak gören McGregor (akt: Açıkgöz, 1984) ise katılma terimini koşullar uygun olduğunda astlar kendilerini etkileyen kararlar üzerinde etkili olurlar. Astlar katılma ile sorumluluklarında seçme şansını arttırırken sorumluluklarının kontrolünü de üst düzeyde sağlar.

Kararlar özellikle alt kademelerde verilirse işin yürütülmesinden sorumlu olan kişilere de sorumluluk verilmiş olur. Ya da karar vermek için çeşitli komiteler oluşturularak karara katılım süreci oluşturulabilir. Böylece farklı düşüncelerin ortaya çıkması sağlanarak, birden fazla kişinin karara katılımı ile onların işbirliği yapmaları desteklenmiş olur. Bu da kişiler arasındaki koordinasyonu ve kararların iletimini kolay sağlar (Ertürk, 2000). Kararlara katılma, kararı ilgilendiren ve karardan etkilenen bireylerin katılımı ile problemi çözmektir (Yılmaz, 2005). Yani kararların etkileneceği kişilerin bu sürecine katılımı ile problem çözme aşamasında sinerji oluşturulmasıdır.

Klasik kuram, örgüt yönetiminde insanı göz ardı ederek problemlere çözüm bulmakta yetersizdir. Neoklasik (davranışçı) kuramın bu noktada önemi ortaya çıkmaktadır. Elton Mayo'nun Hawthorne çalışmalarında sosyo-psikolojik değişkenlerin üretimde belirgin etkisini gözlemlemiştir. Alınan kararlarda etkilenenlerin de sürece katılması önem kazanmaktadır. Buradan hareketle katılmalı yönetim anlayışı gelişmiştir (Gılıç, 2015; s.10).

Örgütlerde yönetime katılma dört türde olmaktadır: gönüllü, temsili, eşit sayıda ve sendikal katılmadır (Gümüş, 1995):

Örgütlerde yönetime katılma dört türde olmaktadır: gönüllü, temsili, eşit sayıda ve sendikal katılmadır. Gönüllü katılma, yasal durumlarda bir zorunluluğun olmadığı zamanlarda katılımı ifade eder. Temsili katılma, işverenlerin, işçi temsilcilerinin ve kamuyu temsil eden kişilerin katılımını belirtir. Eşit Sayıda katılma, katılan tarafların aynı sayıda olmasını ifade etmek için kullanılır. Sendikal katılma, yönetime katılma hakkını kullanmak durumundakileri ifade eder (s.383).

2.5. Karar Alma Sürecine Katılmanın Yararları

Karar alma sürecine katılımın sağlanmasının birçok yararı vardır. Bu yararlar; demokratik ilkelerle yapıldığı için en gerçekçi yöntem olduğu için; insan kaynaklarının etkili kullanılmasını sağlanmasıdır. Katılımcıların birer müşteri olarak kabul edildiği için doğru ve isabetli kararlar alınmasını sağlanmasıdır. Ayrıca insanların doyumunu kolaylaştırarak örgüt iklimini geliştirmesinin sağlanması olarak sayılabilir (Taymaz, 2003, s.33).

Çalışanların kendileri ile ilgili kararlara katılmaları yönetime ve görevlerine karşı olumlu tutumlar kazandırırken performansları da artar. Kararlara katılanların motivasyonları yükselerek iş doyumunu artırır. İşten çıkma ve devamsızlıklar da azalır ve sosyal ilişkiler gelişir (Gürkan, 2006, s.9). Örgüt kararları ile ilgili işgörenlerin fikirlerinin sorulması emrin daha çok benimsenmesini ve iyi bir şekilde yerine getirilmesini sağlar. Ayrıca kişiler kendi sorumluluk alanlarını bilerek yetenek ve kişiliğini geliştirme imkânı bulur (Tortop, 1993, s.258). Çalışanların karara katılmaları sayesinde ast-üst arasındaki iletişim engelleri ortadan kalkarak değişiklikler hemen uyarlanabilir hale gelir. Bu sayede otorite sağlanır, kararların uygulanma süreci kaliteli bir şekilde gerçekleşir (Karaca, 2001, s.6). Kararlara katılma sürecinde çalışanların dinlenilmesi örgüt içi birlik ve beraberliği sağlayacaktır (Öztekin, 1997, s.91). Başaran (1982) da karara katılımın yararlarını şu şekilde sıralamıştır: işgörenlerin görüş bilgi ve yaşantıları yönetimin iyileştirilmesini, işgörenler katıldıkları kararları daha etkili uygulaması-, işgörenlerin yönetime katılması örgüt içindeki iletişimin daha etkili olması, kararlar için daha güvenilir, yeterli bilgiler toplanabilmesi, işgörenler özdenetime daha çok yönelerek kendilerini geliştirebilmeleridir (Başaran, 1982, s.78).

2.6. Karar Alma Sürecine Katılmanın Sakıncaları

Karar alma sürecine katılımın sakıncaları da bulunmaktadır. Alanyazında genelde karar alma sürecine katılım ile ilgili olumlu yaklaşımlarla ilgili sonuçlar bulunsa da bu sürecin etkili bir şekilde işlemediği örgütlerde kararların astların katılımıyla alınmasının bazı olumsuz sonuçlara da yol açtığı bilinmektedir. Bu durumda en önemli görev yöneticiye düşmektedir. Yönetici karar alma sürecine katılmada kimlerin olacağını iyi belirlemeli, tartışmaları iyi yönetebilmeli ve gruplar arasında oluşacak farklı fikirlerin krizlere dönüşmesini engellemelidir (Başyigit, 2009, s.4). Sarpkaya (1997) ise karar alma sürecine katılımın sakıncalarını şöyle açıklamıştır:

Katılma yöneticilerin ayrıcalıklarını zayıflatır. Zaman kaybına ve verimin azalmasına yol açabilir. ‘Yönetime katılma, bir yönetim kurnazlığıdır’ şeklinde düşünen bir yönetici için katılma, ustalık ve hile ile kullanılan bir araçtır. Buyruksu bir yönetim biçiminden, demokratik ve katılımcı bir yönetim biçimine geçiş, bağımlı ve güçsüz kişilerin belirli haklara kavuşturulması anlamını taşır. Böyle bir değişim, daha önce tüm yasal güç ve yetkileri ellerinde taşıyanlar için ruhsal sorunların ortaya çıkmasına neden olabilir. Kararda kalite düşebilir (s.245).

Bazen karar alınırken konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmayan veya kararın kendilerini ilgilendirmediği kişiler, kararları etkileme olanağına sahip oldukları için isabetsiz kararlar verebilirler ve örgütü zarara sokma gibi olumsuzluklara sebep olabilirler (Arın, 2006).

2.7. Okul Yönetiminde Öğretmenlerin Karar Alma Sürecine Katılımı

Türk eğitim sisteminde öğretmenlerin karara katılma sistemleri; milli eğitim şuraları, öğretmen sendikaları, öğretmenler kurulu, zümre öğretmenler kurulu, eğitim bölgesi zümre başkanları kurulu ve eğitim bölgesi danışma kuruludur (Arslanköylü, 2012). Bunlardan okulda kararlara katılma sistemlerinden en önemlisi öğretmenler kuruludur. Öğretmenler kurulu okul müdürünün başkanlığında, müdür olmadığı zaman bir yardımcısının başkanlığında okulun bütün öğretmenleriyle ders yılı başı, ortası ve içinde müdürün çağrısı üzerine toplanır (MEB, 2019). Öğretmenler kurulu ile öğretmenler yönetim ilişkisi gelişir, örgütte uzlaşma ve birlik oluşur. Kurul toplantısının etkililiği okulun da etkili olmasını sağlar (Arslanköylü, 2012, s.61).

Bir diğer okul toplantı türü zümre öğretmenler kurulu olup okulda aynı dersi okutan öğretmenlerden meydana gelir. Kurul müdürün görevlendireceği müdür yardımcısı veya branş öğretmenlerinin başkanlığında yapılır. Kurulda programların ve derslerin birbiri ile uyumlu olarak yürütülmesi, ders araç ve gereçlerden yararlanma, öğrenci görevleri, derslerin değerlendirilmesi, derslerde izlenilecek yöntem ve teknikler gibi konularda kararlar alınır. Bu kurul iki dönem başında ve sene sonunda olmak üzere en az üç kere toplanır (MEB, 2019). Okulda eğitim-öğretim faaliyetinin başarılı olmasında en büyük sorumluluk zümre öğretmenler kurulundadır (Demirtaş, 2006, s.98). Zümre öğretmenler kurulu kapsamı sadece öğretim işleri ile ilgili olduğu için katılımcılık açısından yeterli olmamaktadır (Arslanköylü, 2012, s.63). Eğitim Kurumu Sınıf/Alan zümreleri, ilçe sınıf/alan zümreleri, il sınıf/alan zümreleri de bu kapsamda etki alanı genişleyerek devam eden kurullardandır (MEB, 2019). Bu kurullarda öğretim işleri ile ilgili katılımcılık ön planda olmaktadır.

Türk Milli Eğitim Sistemindeki karara katılma sistemleri içinde okulda karar katılma süreçlerini gözden geçirmek gerekir. Öncelikle okuldaki yönetim konusundan başlamalıyız. Okul yönetimi; eğitim yönetiminin, sınırlarını eğitim sisteminin amaçlarının ve yapısının belirlediği, okul gibi sınırlı bir alanda uygulanmasıdır. Bu noktadan hareketle okul yönetimi okuldaki tüm insan-madde kaynaklarını verimli bir şekilde okulun amaçlarına uygun olarak yaşatma amacı taşınmalıdır. Okul nasıl yönetilirse o derece başarılı olur ve çevresini etkiler.

Yönetim süreçlerinde öğretmenlerin de kararları önemsenmelidir. Çünkü öğretmenler eğitim öğretim ile ilgili kararların etki ve izleme alanlarını takip eden kişilerdir. Ayrıca öğretmen ve okul yönetimi arasındaki ilişkiler okul iklimini etkileyerek personelin moral ve motivasyonuna etki eder. Öğretmen ve yöneticilerin mesleki doyumları sağlanır, yapıcı ve yaratıcı yönde bir ortam oluşur (Bursalıoğlu, 1994, s.45-46).

Yönetime katılma demokratik bir süreçtir. Bu sürecin eğitimde de kullanılması önemlidir. Öğretmenler bu sürece katılarak demokratik haklarını kullanmış olurlar ve okul için faydalı görüşler geliştirebilirler. Öğretmenler okulda eğitim öğretim hizmetinin devam ettirilmesinden sorumlu oldukları için sürece katılım sağlaması elzemdir. Böylece eğitimin kalitesi arttırılmış olur (Yavuz, 2005). Karar alma sürecine katılan öğretmenler kararların uygulanma aşamasında gönüllü olurlar ve verimli bir şekilde çalışırlar.

Okul yöneticileri, karar verme sürecinde, öğretmen katılımını sağlayıp öğretmenlerin beceri ve bilgilerinden en üst düzeyde faydalanmasını bilmelidirler. Öğretmenlerin potansiyellerini bu süreçte ortaya koyacağı için bu durum onların güdülenmesinde de etkili olabilir (Özdemir ve Cemaloğlu, 2000). Karara katılma süreci, okullardaki örgütsel öğrenme sürecinin faydalarını da çoğaltır. Karara katılan öğretmenler, örgütün amaçları ile birlikte kendi bireysel beklentilerini de göz önüne alarak ikisi arasında bir denge kurarlar. Çünkü karara katılma öğretmenlerin beklentilerine cevap verilmiş olur ki bu durumda öğretmenler daha yüksek bir istek ile çalışır.(Özdemir ve Cemaloğlu, 2000, s.61). Bu katılım öğretmenlerin okuldaki eğitim kalitesini geliştirmeye yönelik etkinlikler tasarlaması adına isteklendirme sağlayabilir. Okulun hedeflerine ortak olan öğretmenlerin çalışma isteklendirmeleri ve iş doyumları artarak eğitimin kalitesi artar. İş doyumunu sağlanan öğretmenler eğitim kadrosundaki istikrarlarını korur.

2.8. Öğretmenlerin Okulda Katıldıkları Kararların Türleri

Öğretmenlerin okulda kararlara katılım gösterdikleri çeşitli kurullar bulunmaktadır. Bunlar öğretmenler kurulu, zümre öğretmenler kurulu, eğitim bölgesi zümre başkanları kurullarından(ilçe/il) oluşur (MEB, 2019). Bu kurulların ortak noktası öğretmenlerin eğitim öğretim konusundaki karara katılımcılıklarıdır. Öğretmenler eğitim programlarının planlanması ve uygulanması, eğitim etkinliklerinin geliştirilmesi, eğitim programlarının öğrenci düzeyine göre uyarlanması gibi konularda kararlara katılım sağlayabilirler (Yalın, 1996).

Öğretmenler eğitim öğretim faaliyetlerinin dışında bütçe ödeneği, öğrenci disiplini, disiplin politikaları, bölgesel politikalar personel gelişimi, hedef planlaması gibi onları etkileyen konularda da söz sahibi olabilir (Güçlü, 2000). Buna yönelik olarak okullarda farklı ekip, komisyon ve kurullar da kurulmaktadır. “Okul Gelişim Yönetim Ekibi, Satın Alma Komisyonu, Muayene ve Kabul Komisyonu, Törenler ve Kutlama Komisyonu, İnceleme Kurulu, Seçme Kurulu...” gibi birçok kurul, komisyon ve ekiplerde öğretmenlerin kararlara katılım gösterdiklerini söyleyebiliriz (MEB, Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği 2019).

Bu kurumların ortaya çıkış noktası yönetmelikte şu şekilde belirtilmiştir (MEB, Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, 2019):

Okullarda, eğitim, öğretim ve yönetim etkinliklerinin verimliliğinin sağlanması, okul ve çevre işbirliğinin gerçekleştirilmesi, yerel yönetimlerin ve sivil toplum örgütlerinin desteğinin alınması, her tür ve seviyedeki eğitim kurumlarıyla işbirliğinin geliştirilmesi, çocuk haklarının korunması ve hayata geçirilmesi amacıyla kurul, komisyon ve ekipler oluşturulur.

Bu noktadan hareketle öğretmenlerin eğitim-öğretim dışında da kararlara katılımlarının gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Öğretmenler bu ekip, kurul ve komisyonlarda görev alarak yönetsel kararlarda katılımcılık gösterebilirler.

Aldemir’e (1996) göre, öğretmenler personel ve özlük hakları, eğitim öğretim uygulamaları, hizmet içi eğitim faaliyetleri, ders programlarının geliştirilmesi ve düzenlenmesi, okulun fiziki yenileştirilmesi ve araç gereç alımı, kurullar ve mesleki çalışmalar gibi belli konularda yönetime katılabilirler.

Alanyazında yapılan araştırmalarda öğretmenlerin karara katılım türleri içeriklerine göre ayrılmaktadır. Bogler (2005) katılımı iki alanda ele almıştır. Bunlar öğretimle ve öğrenci ile ilgili olan “teknik kararlar” ve okul etkinlik ve yönetimi ile

ilgili olan “yönetimsel karar”lardır (Akt. Başyigit, 2009). Bu araştırmada da Başyigit (2009) tarafından geliştirilen kararlara katılım ölçeğindeki boyutlardan “eğitsel (teknik kararlar)” ve “yönetimsel kararlar” ele alınmıştır. Başyigit bu çalışmasında 222 sayılı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğindeki eğitim, öğretim ve yönetim işlerine öğretmenlerin etkin bir şekilde katıldıklarının belirtildiği 64. Maddeyi ve Bogler (2005) ve Smylie (1992) gibi araştırmacıların yaptıkları araştırmaların sonuçlarını baz alarak hazırlamıştır.

2.9. İlgili Çalışmalar

2.9.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Köylü ve Gündüz (2019), öğretmenlerin karar alma sürecine katılım düzeylerinin, psikolojik iyi oluş ve örgütsel bağlılık ile olan ilişkisini tespit etmek amacıyla Samsun ili Bafra ilçesinde 1830 öğretmenle bir araştırma yapmıştır. Araştırma bulgularında öğretmenlerin okul yönetim sürecine “oldukça” düzeyinde katıldıkları, katılımlarının okul türü, cinsiyet ve mesleki kıdem değişkenlerine göre farklılık gösterdikleri bulunmuştur. Ayrıca psikolojik iyi oluşun ve örgütsel bağlılığın; karar alma sürecine katılım ile orta düzeyde ve pozitif anlamlı bir ilişki gösterdiği bulunmuştur. Bu iki değişkenin birlikte karar alma sürecine katılımın %26’sını açıkladığını belirtmişlerdir.

Üzüm ve Kurt (2019) yaptıkları araştırmada katılımcı karar verme süreçlerini incelemek için Ankara- Çubuk ilçesi ortaöğretim okullarında görev yapan 239 kültür dersi ve meslek dersi öğretmenlerinden veri toplamıştır. Araştırmaya göre karar alma sürecinde en etkili olan etkenlerin, mevzuat, okul müdürü, Bakanlık ve İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri ve müdür yardımcıları olduğu görülmüştür.

Timur (2017), ilkokulda görev yapan öğretmenlerin okulda karar alma süreçlerine ilişkin algılarını belirlemek amacıyla yaptığı araştırmasında Uşak merkezinde bulunan ilkokullarda çalışan 370 öğretmenle çalışmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin karar katılım isteklerinin cinsiyet değişkenine göre yüksek olduğu, branş değişkeninde anlamlı bir fark bulunmadığı; yaş ve hizmet yılı ile anlamlı bir fark bulunmuştur.

Gılıç (2015), ilkokul ve ortaokullardaki öğretmenlerin kararlara katılma düzeyleri ve ile öğretmenlerin değişime hazır olma düzeyleri ve okullarındaki egemen okul kültürü arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında Mersin il merkezinde görev yapan 597 öğretmenle çalışmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin kararlara katılım düzeyleri ve okullarındaki egemen okul kültürü ile değişime hazır olma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirtilmiştir. Erkek öğretmenlerin ve mesleki kıdemi yüksek olanların karar katılım düzeylerinin yüksek olduğu, Başarı kültürüne ilişkin görüşlerde kadınların daha yüksek olduğu da bulunmuştur.

Demirtaş ve Alanoğlu (2015) “Öğretmenlerin Karara Katılımı ve İş Doyumu Arasındaki İlişki” adlı araştırmasında Diyarbakır’daki ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenler ile çalışmıştır. Araştırma sonucunda idareci ve öğretmenlerin iş doyumunu ve yönetsel kararlara katılım düzeyleri yüksek bulunmuştur. Eğitimsel ve yönetsel kararlara katılım ile iş doyumunu arasında ise orta düzeyde ve pozitif bir ilişki bulunmuştur.

Göksoy (2014), okul müdürlerinin karar verme sürecinde öğretmenlerin katılımını belirlemeye çalıştığı nitel araştırmasında okul müdürleri okullarındaki uygulamalar ile ilgili kararlarda öğretmenlerin de sürece dahil ettiklerini ifade etmişlerdir.

Başığit (2009), ilköğretim okullarındaki öğretmenlerin karar alma sürecine katılım düzeyleri ile örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla Ankara-Sincan’daki 45 resmi ilköğretim okulunda görev yapan 321 öğretmenle çalışmıştır. Çalışmasında “Kararlara Katılım Anketi” geliştirmiştir. Araştırma sonucunda genel olarak karar alma sürecine katılım düzeyleri ile örgütsel bağlılık düzeyleri, eğitim durumlarına, branşlarına, cinsiyetlerine ve kıdemlerine göre anlamlı bir fark bulunmadığı, öğretmenlerin karar katılım düzeyi ile örgütsel bağlılık düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunduğu ortaya konmuştur. Öğretmenlerin karar alma sürecine katılım değişkeninin örgütsel bağlılık değişkenini yormada gücü de anlamlı düzeyde bulunmuştur

Aksay ve Ural (2008), ortaöğretim okullarında çalışan öğretmenlerin okullarında alınan kararlara katılma düzeylerini belirlemeye yönelik olarak yaptığı araştırmasında Bolu il merkezinde bulunan 320 öğretmenle çalışmıştır. Araştırma

sonucunda öğretmenlerin öğretimsel kararlara “Oldukça”; yönetimsel kararlara “biraz” düzeyinde katıldıklarını bulmuştur. Öğretmenlerin öğretimsel kararlara katılım düzeylerinin yönetimsel kararlara katılım düzeylerinden daha yüksek olduğu; karara katılım düzeylerinin, mesleki kıdem, branş grubu, cinsiyet, okul türü, değişkenlerine göre ise anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir.

Köklü (1994) “Ortaöğretim Okullarında Öğretmenlerin Kararlara Katılımı” adlı araştırmasında Malatya ilindeki öğretmen ve okul müdürleriyle çalışmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin kararlara katılım isteklerinin katılım durumlarından daha yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin öğretimsel alandaki kararlara katılma durumlarının yönetimsel karar konularına göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin karara katılım durumları, cinsiyet, okul büyüklüğü değişkenlerine göre anlamlı fark gösterirken; okul türüne göre anlamlı bir fark göstermemiştir.

2.9.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Kumar ve Giri (2015) Hindistan-Jawaharlal Nehru’ya bağlı mühendislik kurumlarında çalışan 655 öğretmenler yaptığı çalışmada öğretmenlerin karara katılımlarının etkisini araştırmıştır. İş katılımını yordamada yönetsel kararlara katılımın pozitif etkisi olduğu, teknik kararların duygusal örgütsel bağlılığı tahmin etmede önemli olduğu, öğretmenlerin özerliği ile organizasyon bağlılığı ile önemli ölçüde ilişki gösterdiğini de bulmuştur.

Sarafidou (2013), Yunan ilkokullarında karar vermenin farklı alanlarında öğretmen katılımını incelemek ve okul ve öğretmen değişkenleriyle olan ilişkileri araştırmak amacıyla Yunanistan’da bulunan 143 ilköğretim öğretmeni ile görüşmüştür. Öğretmenin karar verme sürecine katılımını ölçmeye yönelik çok boyutlu yaklaşım, öğrencilerin ve öğretmenlerin sorunlarına ilişkin kararlara oldukça yüksek fiili katılımı, ancak yönetimsel kararlara düşük katılım düzeylerini ortaya çıkardı. Öğretimsel konularına ilişkin kararlara daha fazla katılım ve yönetsel konulara katılımdan daha düşük seviyeleri, öğretmenlerin okullarda daha iyi liderlik ve daha yüksek meslektaş dayanışması algıları ile ilişkilendirildi. Hem öğretmenlerin yeterlik duygusunun hem de iş doyumunun en güçlü yordayıcısı, öğretmen sorunlarıyla ilgili kararlara katılımları olmuştur.

Wadesango (2012), öğretmenlerin karara katılımlarının mesleki doyumlarına etkisi üzerine yaptığı araştırmada Zimbabve'nin Gweru Eğitim Bölgesindeki 5 ortaokuldan müdür ve öğretmenlerinden oluşan 25 kişi ile araştırmasını yürütmüştür. Paylaşılan karar verme kavramının analizini derinlemesine elde etmek için, iki aylık bir süre boyunca bir dizi görüşme yapmıştır. Okullardaki karar alma süreçlerine öğretmen katılımı hakkında daha fazla bilgi edinmek için yazar, incelenen her okulda iki personel toplantısını gözlemlemiştir. Çalışma, kritik okul sorunlarına önemsiz öğretmen katılımının düşük personel morali ile sonuçlandığını ve bunun stresli okul yönetişimi ile sonuçlandığını ortaya koymuştur. Çalışma, karar vermede öğretmenin yetkilendirilmesini önermektedir.

Bogler (2005) öğretmenlerin karar verme sürecine katılımının örgütsel vatandaşlık davranışı üzerindeki etkisini incelediği araştırmasında İsrail'deki 25 ortaokul, 27 lisedeki 987 öğretmenden veri toplamıştır. Yapılan regresyon analiz sonuçlarında karar verme sürecine katılım ve örgütsel vatandaşlık davranışı arasında ilişkide öğretmenleri güçlendirmenin önemli bir rol oynadığını ortaya koydu. Müdürler ve okul yöneticileri, öğretmenler için yetkilendirmenin önemini kabul etmeli ve öğretmenleri yönetim alanındaki karar alma süreçlerine dahil etmelidir. Karar verme süreçlerine katılım, öğretmenleri yeni roller üstlenmeye ve okul hayatı üzerinde daha doğrudan bir etkiye sahip olmaya teşvik eder, bu da onları okul hedeflerine ulaşmak için ekstra çaba harcamaya yönlendirebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde, bu araştırmaya ilişkin evren-örnekler, araştırma modeli, veri toplama araçları, verilerin toplanması ile verilerin analizi ve yorumlanmasına ilişkin bilgiler ve bulgular bulunmaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Denizli ili Babadağ ilçesinde görev yapan öğretmenlerin okul kararlarına katılımlarına ilişkin görüşlerini belirlemeye çalışan bu araştırma nicel tarama modelinde yapılmıştır. Tarama modeli geçmişte veya hali hazırda var olan durumu betimlemek için yapılan bir araştırma modelidir. Bu modelde araştırmaya konu olan kişiler veya nesnelere olduğu gibi herhangi bir değişiklik yapmadan tanımlanmaya çalışılır, herhangi bir şekilde etkilemeye çalışılmaz (Karasar, 2011, s.77).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Denizli İli' ne bağlı Babadağ ilçesinde görev yapmakta olan ilkokul, ortaokul ve lise öğretmenleri oluşturmaktadır. 2021-2022 eğitim öğretim yılında Denizli ili Babadağ ilçesinde ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında toplam 150 öğretmen görev yapmaktadır. Bu öğretmenlerden araştırma örneklemini olarak evreni temsil edecekler arasından "eleman örnekleme" yöntemiyle seçilen 110 öğretmene ulaşılarak veriler toplanıp değerlendirmeye alınmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerine ilişkin betimsel istatistik bilgileri Tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3.1. *Örneklem Grubuna Ait Demografik Bilgiler*

<i>Değişkenler</i>	<i>Demografik Özellikler</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	Kadın	60	54.5
	Erkek	50	45.5
Yaş	26-35 yaş	45	40.9
	36 yaş ve üstü	65	59.1
Mesleki Kıdem	6-10 yıl	43	39.1
	11-15 yıl	41	37.3
	16 yıl ve üstü	26	23.6
Branş	Sınıf öğretmeni	46	41.8
	Branş öğretmeni	64	58.2
Toplam		110	100

Tablo 3.1.'e göre, örneklem grubundaki öğretmenlerin yarıdan fazlasının (%55,5)'i kadın olduğu görülmektedir. Yaş durumlarına göre incelendiğinde, öğretmenlerin yarısından fazlasının (%59,1)'i “36 yaş ve üstü” olduğu görülmektedir. Mesleki kıdemlerine göre bakıldığında da en fazla kıdem yılının (%39,1) ile “6-10 yıl” olduğu görülmektedir. Branş türü değişkenine bakıldığında öğretmenlerin %41,8'i sınıf öğretmeni, %58.2'sinin ise branş öğretmeni olduğu görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılacak veri toplama aracının seçiminde, alan yazında konu ile ilgili yapılan araştırmalar incelenmiş, Başyigit (2009) tarafından geliştirilen “Kararlara Katılım Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; “Kişisel ve Mesleki Bilgiler” ve “Kararlara Katılım Ölçeği” nin kullanıldığı görülmüştür ve bu araştırma içinde söz konusu anket tercih edilmiştir. Bu anketin; “Kişisel ve Mesleki Bilgiler” bölümünde cinsiyet, yaş, kıdem ve branş soruları yer almaktadır.

“Kararlara Katılım Ölçeği ” 34 maddeden oluşan 2 faktör şeklinde dağıtılmış bir ankettir. Öğretmenlerin okullarda alınan “eğitsel” ve “yönetimsel” kararlara katılımlarına ilişkin görüşlerini almaya yönelik Likert tipinde “Her Zaman (5)”, “Çoğu Zaman (4)”, “Bazen (3)”, “Nadiren (2)” ve “Hiçbir Zaman (1)” şeklinde uygulanmış ve puanlanmıştır. Yapılan 34 maddenin Cronbach's α değeri ise 0,45 olarak bulunmuştur (Başyigit, 2009).

Bu çalışma kapsamında ölçeğin güvenirlik ve faktör analizi sonuçları Tablo 3.2.'de verilmiştir.

Tablo 3.2. *Kararlara Katılım Ölçeği Güvenirlik ve Faktör Analizi Sonuçları*

Boyut	Maddeler	Cronbach's Alpha (α)	KMO	P
<i>Eğitsel Kararlara Katılım</i>	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,15,18,19,26,27	.914	.830	.001*
<i>Yönetimsel Kararlara Katılım</i>	14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34	.933	.876	.000*
<i>Kararlara Katılım</i>	1-34	.957	.500	.000*

* $p < .05$

3.4. Veri Toplama Süreci

Araştırmada veri toplama aracı olarak; Başıyigit (2009) tarafından geliştirilen “Kararlara Katılım Ölçeği” kullanılmıştır. Başıyigit ile yapılan görüşmeden sonra gerekli izin alınarak ölçeğin araştırmada kullanılması kararlaştırılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik (AYSE) biriminden gerekli izinler alındıktan sonra anket, uygulayıcı tarafından Babadağ İlçesinde bulunan ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında çalışan 150 öğretmene uygulanmıştır. Veriler, öğretmenlerin görev yaptığı okullara bizzat gidilerek toplanmıştır. Anketlerden 125 tanesi cevaplandırılmış ama bunlardan 15 tanesi eksik doldurulması sebebi ile araştırma kapsamına alınmamıştır. Değerlendirilen 110 anket ile araştırma yürütülmüştür.

3.5. Verilerin Analizi

Katılımcıların veri toplama aracına verdikleri cevaplar, analizleri yapılmak üzere Jamovi (Version 2.2) istatistik paket programına kodlanarak girilmiştir. Öncelikle verilerin normal dağılıp dağılmadığı belirlenmiş, veriler normal dağıldığında parametrik, normal dağılmadığında non-parametrik testler kullanılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 3.3.’de gösterilmiştir.

Tablo 3.3. *Kararlara Katılım Ölçeği Boyutları ve Normallik Analiz İstatistikleri*

	<i>Çarpıklık</i>	<i>Basıklık</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Orta Değer</i>
<i>Eğitsel Kararlara Katılım</i>	.142	-1.03	3.62	3.56
<i>Yönetimsel Kararlara Katılım</i>	-.119	-1.01	3.34	3.31
<i>Kararlara Katılım</i>	.084	-1.02	3.49	3.44

Tablo 3.3 incelendiğinde, *kararlara katılım ölçeği*, alt boyutlarının çarpıklık ve basıklık değerlerinin +2 ve -2 aralığında olduğu görülmektedir. Yapılan analiz sonucunda dağılımın normal olduğu belirlenmiştir. Verilerin analizleri için parametrik analiz yöntemleri kullanılmıştır. Analizlerin yorumlanmasında anlamlılık düzeyi olarak $p < .05$ esas alınmıştır.

Araştırmanın birinci alt probleminde, öğretmenlerin kararlara katılımlarını belirlemek için standart sapma puanları ve aritmetik ortalama değerlerinden yararlanılmıştır. Öğretmenlerin okullarda “eğitsel kararlar” a ve “yönetimsel kararlar” a

katılım düzeylerini belirlemek için de şu sınıflandırma formülü kullanılmıştır: Dağılım Aralığı = (En büyük değer – En küçük değer)/5 formülüne göre katılım düzeyi bölümünün dağılım aralığı 0.80 olarak bulunmuştur. Bu değer derece katsayılarına eklenerek kararlara katılım düzey aralıkları belirlenmiştir. (Tablo 3.4.).

Tablo 3.4. *Kararlara Katılım Ölçeğine İlişkin Puan Aralığı*

Kararlara Katılım Düzey Aralığı	Katılım Düzeyi
(1.00 – 1.80)	Çok Düşük
(1.81 – 2.60)	Düşük
(2.61 – 3.40)	Orta
(3.41 – 4.20)	Yüksek
(4.21 – 5.00)	Çok Yüksek

Araştırmanın ikinci alt probleminde Öğretmenlerin “eğitsel kararlar” ve “yönetimsel kararlar” alt boyutlarına ilişkin karar alma sürecine katılım düzeylerinin cinsiyet, yaş ve branş değişkenlerine göre kararlara katılım düzeyi arasındaki farklılıklarını belirlemek için t-testi yapılmıştır. Kıdem değişkenine göre katılım düzeyleri arasındaki farkı belirlemek için ise Tek Yönlü Varyans Analizi yerine parametrik olmayan testlerdeki karşılığı Kruskal Wallis Testi yapılmıştır. Araştırmanın istatistiksel çözümlerinde anlamlılık düzeyleri .05 olarak ele alınmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde; Babadağ İlçesinde ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin kararlara katılım düzeylerine ilişkin toplanan verilerin analizleri sonucunda ortaya çıkan bulgulara ve yorum ifadelerine yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “öğretmenlerin okullarda “eğitsel” ve “yönetimsel kararlar”a katılım düzeyleri nedir?” olarak belirlenmiştir. Bu amaca yönelik olarak, öğretmenlerin karara katılım ölçeğine verdikleri yanıtların betimsel istatistik sonuçları Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1 Öğretmenlerin “Eğitsel” ve “Yönetimsel” Kararlara Katılım Düzeyleri

Karara Katılım Türleri	N	\bar{X}	S	Katılım Düzeyi
Eğitsel Kararlara	110	3.62	12.7	Yüksek
Yönetimsel Kararlara	110	3.34	14.4	Orta
Kararlara Katılım	110	3.49	25.9	Yüksek

Tablo 4.1’deki bulgular incelendiğinde, öğretmenlerin “eğitsel kararlar” ile ilgili kararlara katılım düzeylerinin ($\bar{X} = 3.62$) “Yüksek” düzeyde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin “yönetimsel” kararlara katılım düzeylerinin ise ($\bar{X} = 3.34$) “orta” düzeyde olduğu bulunmuştur. Öğretmenlerin kararlara katılım düzeylerine bakıldığında ise ($\bar{X} = 3.49$) “yüksek” düzeyde olduğu bulunmuştur. Öğretmenlerin daha çok eğitsel kararlara katılım gösterdikleri ve genel olarak da kararlara yüksek oranda katıldıkları söylenebilir.

4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Öğretmenlerin “eğitsel kararlar” ve “yönetimsel kararlar” alt boyutlarına ilişkin karar alma sürecine katılım düzeyleri, a) Cinsiyet, b) Yaş, c) Branş, d) Kıdem değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir.

Bu alt probleme cevap vermek amacıyla öğretmenlerin kararlara katılım düzeyleri alt boyutları olan “eğitimsel” ve “yönetimsel” kararlara katılım boyutlarının cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre farklarının test edilmesinde t testi yapılmıştır; kıdem değişkenine göre farklarının test edilmesinde ise Kruskal Wallis Varyans Analizi yapılmıştır. Yapılan istatistiksel çözümlenelerde anlamlılık düzeyi .05 olarak ele alınmıştır.

4.2.1. Cinsiyet Değişkeni

Öğretmenlerin karara katılımlarının ve alt boyutlarının cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı t testi ile analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 4.2.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.2. Öğretmenlerin Kararlara Katılımları ve Alt Boyutlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t-testi)

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	T	P
Eğitsel kararlar	Kadın	60	65.73	.464	.644
	Erkek	50	64.60		
Yönetimsel kararlar	Kadın	60	54.0	.435	.665
	Erkek	50	52.80		
Kararlara Katılım	Kadın	60	119.7	.469	.640
	Erkek	50	117.4		

$p < .05$

Öğretmenlerin istatistiksel olarak eğitsel kararlara katılım düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$). Yine yönetimsel kararlara katılım düzeyleri ile cinsiyetleri arasında da anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$). Buradan hareketle, öğretmenlerin, “eğitimsel” ve “yönetimsel” kararlara kadın ve erkek öğretmenlerin aynı derecede katılım gösterdikleri söylenebilir.

4.2.2. Branş Değişkeni

Öğretmenlerin karara katılımlarının ve alt boyutlarının branşlara göre farklılaşıp farklılaşmadığı t testi ile analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 4.3.'de gösterilmiştir.

Tablo 4.3. *Öğretmenlerin Kararlara Katılımları ve Alt Boyutlarının Branş Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t testi)*

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	t	P
Eğitsel Kararlara	Sınıf	60	66.9	2.91	.238
	Branş	50	64.0		
Yönetimsel Kararlara	Sınıf	60	56.0	4.30	.122
	Branş	50	51.7		
Kararlara Katılım	Sınıf	60	122.9	7.21	.150
	Branş	50	115.7		

$p < .05$

Öğretmenlerin istatistiksel olarak eğitsel kararlara ve yönetsel kararlara katılım düzeyleri ile branş değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$). Yine öğretmenlerin kararlara katılım düzeyleri ile branşları arasında da anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$). Buradan hareketle, öğretmenlerin kararlara katılım düzeyleri konusunda sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenlerinin benzer şekilde davrandıkları söylenebilir.

4.2.3. Kıdem yılı Değişkeni

Öğretmenlerin “eğitsel kararlara”, “yönetimsel kararlara” katılım düzeylerinin kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için Kruskal Wallis Varyans Analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 4.4’te yer almaktadır.

Tablo 4.4. *Öğretmenlerin Kıdem Değişkenine Göre Kararlara Katılımının Kruskal Wallis Varyans Testi Sonuçları*

Boyut	Kıdem Yılı	N	\bar{X}	Sd	χ^2	p	Fark
Eğitsel kararlar	6-10 yıl	43	62.4	2	5.98	.050	3-1
	11-15 yıl	41	65.0				
	16 yıl ve üzeri	26	70.2				
Yönetimsel kararlar	6-10 yıl	43	51.6	2	9.06	.011	3-1
	11-15 yıl	41	50.8				
	16 yıl ve üzeri	26	60.8				
Kararlara Katılım	6-10 yıl	43	114	2	7.80	.020	3-1
	11-15 yıl	41	116				
	16 yıl ve üzeri	26	131				

* $p < .05$

Öğretmenlerin kıdem değişkenine göre “eğitsel” kararlara katılımlarının ortalama puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < .05$) Farkın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testi yapılmıştır. Mesleki kıdemi “6-10 yıl” ile “16 yıl ve üstü” olanlar arasında. 05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark ($p = 0.03$; $p < .05$) bulunmuştur. Puan ortalamalarına bakıldığında “16 yıl ve üstü” kıdemi olan öğretmenlerin ($\bar{X} = 70,2$) “6-10 yıl” kıdemi olan öğretmenlere ($\bar{X} = 62,4$) göre daha yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Mesleki kıdemi “6-10 yıl” ile “11-15 yıl” olanlar ile “11-15 yıl” ile “16 yıl ve üstü” olanlar arasında. 05 manidarlık düzeyinde de anlamlı bir fark ($p < .05$) bulunmamıştır.

Öğretmenlerin kıdem değişkenine göre “yönetimsel” kararlara katılımlarının ortalama puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. ($p < .05$) farkın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testi yapılmıştır. Mesleki kıdemi “6-10 yıl” olanlar ile “11-15 yıl” olanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark ($p = .96$; $p < .05$) bulunmamıştır. Mesleki kıdemi “6-10 yıl” olanlar ile “16 yıl ve üstü” olanlar arasında anlamlı bir fark ($p = .01$; $p < .05$) bulunmuştur. Puan ortalamalarına bakıldığında “16 yıl ve üstü” kıdemi olan öğretmenlerin ($\bar{X} = 60,8$) “6-10 yıl” kıdemi olan öğretmenlere ($\bar{X} = 51,6$) göre daha yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Mesleki kıdemi “11-15 yıl” olanlar ile “16 ve üstü” olanlar arasında anlamlı bir fark ($p = .02$, $p < .05$) bulunmuştur. Puan ortalamalarına bakıldığında “16 yıl ve üstü” kıdemi olan öğretmenlerin ($\bar{X} = 60,8$) “11-15 yıl” kıdemi olan öğretmenlere ($\bar{X} = 50,8$) göre daha yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir.

Öğretmenlerin kıdem değişkenine göre kararlara katılımlarının ortalama puanları arasında ise anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < .05$). Farkın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testi yapılmıştır. Mesleki kıdemi “6-10 yıl” olanlar ile “16 yıl ve üstü” olanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark ($p = .01$; $p < .05$) bulunmuştur. Puan ortalamalarına bakıldığında “16 yıl ve üstü” kıdemi olan öğretmenlerin ($\bar{X} = 131$) “6-10 yıl” kıdemi olan öğretmenlere ($\bar{X} = 114$) göre daha yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir.

4.2.4. Yaş Değişkeni

Öğretmenlerin “eğitsel” ve “yönetimsel” kararlara katılım düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için t testi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 4.5’te yer almaktadır.

Tablo 4.5. Öğretmenlerin Kararlara Katılımının Yaş Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t testi)

Boyut	Yaş Aralığı	N	\bar{X}	t	p
Eğitsel kararlar	26-35 yaş	45	60.2	-3.65	.001
	36 yaş ve üstü	65	68.7		
Yönetimsel kararlar	26-35 yaş	45	48.6	-3.07	.003
	36 yaş ve üstü	65	54.8		
Kararlara Katılım	26-35 yaş	45	108.8	-3.51	.001
	36 yaş ve üstü	65	125.5		

* $p < .05$

Tablo 4.5’e bakıldığında öğretmenlerin yaş değişkenine göre “eğitsel” ve “yönetimsel” kararlarına katılım düzeylerinin ortalama puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek için t testi yapılmıştır. Buna göre öğretmenlerin “eğitsel” kararlarına katılım düzeyi bakımından “26-35 yaş” grubu ile “36 yaş ve üstü” grubu arasında ($p < .001$) anlamlı bir fark bulunmuştur. Puan ortalamalarına bakıldığında “36 yaş ve üstü” grupta olan öğretmenlerin ($\bar{X}=68.7$) “26-35 yaş” grubunda olan öğretmenlere ($\bar{X}=60.2$) göre daha yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir.

Öğretmenlerin “yönetimsel” kararlarına katılım düzeyi bakımından “36 yaş ve üstü” grubunda olan öğretmenlerin ortalama puanlarının ($\bar{X}=56.86$) “26-35 yaş” grubunda olanların ortalama puanlarına ($\bar{X}=48.6$) göre daha yüksek olduğu görülmektedir. İki grup arasında da anlamlı fark bulunmuştur ($p=.003$, $p < .05$)

Tabloya göre; yaş değişkenine ile öğretmenlerin genel olarak kararlara katılım düzeyi arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < .001$). Puan ortalamalarına bakıldığında “36 yaş ve üstü” grubunda olan öğretmenlerin ($\bar{X}=125.5$) “26-35 yaş” grubunda olan öğretmenlere ($\bar{X}=108.8$) göre daha yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Bu bilgiler ışığında öğretmenlerin okulda alınan eğitsel – yönetimsel ve genel olarak kararlara katılımları yaş seviyelerine bağlı olarak artmaktadır. Daha ileri yaş düzeylerinin kararlara daha fazla katıldıkları söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlerin kararlara katılım düzeyi belirlemiş olup yapılan analizler ile bulgularından yola çıkarak elde edilen sonuçlara ve tartışmalara yer verilerek öneriler geliştirilmiştir.

5.1. Tartışma ve Sonuç

Öğretmenlerin okullarda karara katılım düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yürütülen bu çalışmanın sonucunda, öğretmenlerin okuldaki kararlara yüksek düzeyde katıldıkları bulunmuştur. Ayrıca, öğretmenlerin eğitsel kararlara yüksek düzeyde katılım gösterirken yönetsel kararlara orta düzeyde katılım gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonucuna göre öğretmenler daha çok “eğitsel” kararlara katılmaktadırlar. Dolayısıyla öğretmenler kendilerini direkt ilgilendiren konularda daha fazla katılım gösterirken teknik- yönetsel kararlarda orta düzeyde katılım göstermektedirler. Çalışmaya paralel olarak Başyigit (2009) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin kararlara katılım düzeyleri” orta” bulunmuş olup bu çalışmayı destekleyen nitelikte eğitsel kararlara katılım düzeyleri yönetsel kararlara katılım düzeylerinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yılmaz (2005) tarafından ilköğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerle yapılan çalışmada da öğretmenlerin karar alma sürecine orta düzeyde katıldıkları tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Köylü ve Gündüz (2019) tarafından yapılan araştırmada Köklü'nün (1994) ölçeği kullanılmış ve öğretmenlerin okullarda alınan kararlara eğitsel-yönetsel ve toplamda “ oldukça” düzeyinde katıldıkları belirtilmiştir. Aksay ve Ural (2008) da ortaöğretim okullarında çalışan öğretmenlerin eğitim-öğretim konularında karara katılım düzeylerinin (oldukça), yönetsel kararlara katılım düzeyinden (biraz) daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Ancak, bu araştırmanın sonucundan farklı olarak Demir (2001) yaptığı araştırmada öğretmenler “eğitsel”, “yönetsel” kararlara her zaman katılmadıklarını belirtirken; okul yöneticileri öğretmenlerin bu kararlara her zaman katıldıklarını belirtmiştir. Araştırmacı bu sonucu okullardaki yöneticilerin klasik yönetim anlayışına hâkim olmalarına ve öğretmenleri karar sürecine dahil etmemelerine bağlamaktadır. Buna benzer olarak Köklü (1994) “ortaöğretim okullarında öğretmenlerin kararlara katılım” ölçeği geliştirerek yaptığı araştırmasının sonucunda öğretmenlerin karar konularına katılma durumlarına “çok az” cevabını verdiklerini, kararlara katılma isteklerinin ise yüksek olduğunu belirtmiştir. Ayrıca

eğitim-öğretim alanındaki kararlara katılım isteğinin yönetimsel kararlara katılım isteğinden fazla olduğunu da bulmuştur. Buna paralel olarak birçok araştırmada da öğretmenlerin okul düzeyinde alınmakta olan kararlara katılmak istedikleri, özellikle eğitim-öğretim konularında kararlara daha fazla atılmak istedikleri tespit edilmiştir (Yıldız, 1998; Gürkan, 2006; Timur, 2017).

Araştırmada öğretmenlerin okulda “eğitimsel” ve “yönetimsel” kararlara katılım düzeylerinin cinsiyet ve branş değişkeni açısından benzer olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu da erkek ve kadın öğretmenlerin branş ayrımı olmaksızın okuldaki kararlara eşit düzeyde katıldıklarını gösterebilir. Araştırmaya paralel olarak birçok araştırmada da cinsiyet ve branş değişkenine göre kararlara katılım düzeyleri arasında bir ilişki bulunamamıştır (Aksay ve Ural, 2008; Başığit, 2009; Üzüm ve Kurt 2019). Timur (2017) ise yaptığı araştırmada öğretmenlerin okulda karara katılım düzeylerinin branş değişkeninde anlamlı bir fark olmadığı benzer sonucu gösterirken cinsiyet değişkeninde farklı bir sonuç bulmuştur. Ayrıca Köylü ve Gündüz (2019) de bu çalışmadan farklı olarak öğretmenlerin karara katılım düzeyleri ile branş ve cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark bulmuştur. Demirtaş ve Alanoğlu (2015) kararlara katılım düzeyleri bakımından “yönetimsel kararlara katılımı” kadınların erkeklerden, “eğitsel kararlara katılımı” da branş öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerinden daha yüksek puanlara sahip olduğunu tespit etmiştir.

Araştırmanın önemli sonuçlarından biri ise öğretmenlerin “eğitsel”; “yönetimsel” ve genel olarak kararlara katılım düzeylerinin kıdemlere göre farklılık göstermesidir. Öğretmenler arasında kıdemi yılı fazla olan öğretmenlerin “eğitsel” kararlara katılım düzeyleri daha fazla bulunmuştur. Başığit (2009) de kıdem yılı yüksek olan öğretmenlerin “eğitsel” kararlara katılım düzeylerini daha yüksek bulmuştur. Benzer sonucu bulan başka araştırmalar da mevcuttur (Gılıç, 2015; Timur, 2017; Köylü ve Gündüz, 2019). Bazı yapılan araştırmalarda ise kıdem değişkenine göre öğretmenlerin karara katılım süreçlerinin farklılaşmadığı bulunmuştur (Demir, 2001; Aksay ve Ural, 2008; Demirtaş ve Alanoğlu, 2015). Öğretmenlerin genel olarak kıdemleri arttıkça kararlara katılım düzeylerinin arttığı söylenebilir.

Araştırmanın diğer önemli sonucu ise daha yaşlı öğretmenlerin “eğitsel”, “yönetimsel” ve genel olarak kararlara katılım düzeylerinin diğerlerinden fazla olmasıdır. Benzer şekilde, Demirtaş ve Alanoğlu (2015) da elli yaş ve üstü grubunun

eğitimsel ve yönetimsel kararlara katılım ile ilgili algılarını diğer bütün gruplardan daha yüksek düzeyde bulmuştur.

5.2. Öneriler

- Araştırmada kullanılan kararlara katılım ölçeği analizinde öğretmenlerin katılım düzeyleri: “ çok düşük, düşük, orta, yüksek, çok yüksek” olarak belirlenmiş olup araştırma sonucunda “eğitsel” ve genel olarak “yüksek” düzeyde oldukları; “yönetimsel kararlar” da ise “orta düzeyde oldukları” görülmüştür. Okullarda öğretmenlerin genellikle “eğitsel” konularındaki kararlara katılım düzeyleri “yönetimsel kararlara” katılım düzeyinden yüksek çıkmıştır. Bu noktada öğretmenlerin yönetim ile ilgili teknik konularda da karar alma süreçlerine dahil edilmesi için gerekli önlemler alınabilir.
- Karara katılım süreçlerinde kıdemi yüksek olan öğretmenlerin “eğitsel karar”, “yönetimsel karar” ve genel olarak kararlara katılım düzeyleri daha yüksektir. Bu noktadan hareketle, kıdemi düşük olan öğretmenlerin sürece dahil edilebilmesi için önlemler alınabilir. Okul müdürleri öğretmenlerin sürece dahil edilmeleri noktasında yönetim ile ilgili hizmet içi eğitimlere yönlendirilebilir. Böylece okullarda demokratik ve katılımcı ortamlar oluşturularak genç öğretmenlerin katılımları desteklenebilir, bu süreçte motive edilmeleri sağlanabilir.
- Araştırmacılar için ise konu farklı değişkenler açısından ve farklı yerlerde ele alınabilir.

KAYNAKÇA

- Akat, İ., Budak, G. (2002). *İşletme Yönetimi*, (4.baskı). İzmir: Barış Yayınları Fakülteler Kitapevi, Şafak Matbaacılık.
- Aksay, O. ve Ural, A. (2008). Ortaöğretim Öğretmenlerinin Okulla İlgili Kararlara Katılımı. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (3), 433-460. <https://dergipark.org.tr/en/pub/tebd/issue/26111/275100> adresinden alınmıştır.
- Aldemir, G. (1996). *Öğretmenlerin okul yönetimine katılma düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arın, A. (2006). *Lise Yöneticilerinin Öğretim Liderliği Davranışları ile Kullandıkları Karar Verme Stratejileri ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki Düzeyi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Arslanköylü, H. (2012). *Öğretmenlerin Okul Yönetiminde Kararlara Katılımı*. İstanbul: İkinci Adam Yayınları.
- Aydın, M. (1994). *Eğitim yönetimi*. Ankara: Hatipoğlu Basım ve Yayınları.
- Aytaç, T. (2000). Okul merkezli yönetim. Ankara: Sistem Yayınları.
- Balay, R. (2000). *Yönetici ve Öğretmenlerde Örgütsel Bağlılık*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Başaran, İ. (1982). *Örgütsel Davranış*. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Başaran, İ. (2000). *Örgütsel Davranış İnsanın Üretim Gücü*. Ankara: Bilim Yayınları.
- Başığit, F. (2009). *Öğretmenlerin karar alma sürecine katılım düzeylerinin örgütsel bağlılık düzeyleri ile ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bogler, R. & Somech, A. (2005), "Organizational citizenship behavior in school: How does it relate to participation in decision making?", *Journal of Educational Administration*, Vol. 43 No. 5, pp. 420-438. <https://doi.org/10.1108/09578230510615215>
- Bursalioğlu, Z. (1987). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranışlar*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Bursalioğlu, Z. (1991). *Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Bursalioğlu, Z. (1994). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Bursalioğlu, Z. (2002). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Can, H. (1991). *Organizasyon ve Yönetim*. Ankara: Adım Yayıncılık.
- Çetin, C. (2009). *Toplantı yönetimi ve kararlara katılma*. İstanbul: İto Yayınları.

- Çöl, G. (2004). Personel güçlendirme kavramının benzer güçlendirme kavramının benzer yönetim kavramları ile karşılaştırılması. *Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 6 (2), 58-60.
- Demir, S. (2001). *İlköğretim okullarında öğretmenlerin kararlara katılmalarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Demirçelik, E. (2012). *Çokkültürlü Ortaöğretim Okulu Yönetici ve Öğretmenlerinin Yönetim Sürecinde Karşılaştığı Güçlüklerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Demirtaş, H., Üstüner, M., Özer, N. ve Cömert, M. (2008). Öğretmenler Kurulu Toplantılarının Etkililiğine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (15), 55-74. <https://dergipark.org.tr/en/pub/inuefd/issue/8708/108728> adresinden alınmıştır.
- Demirtaş, Z. ve Alanoğlu, M. (2015). Öğretmenlerin karara katılımı ve iş doyumunu arasındaki ilişki. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (2) , 83-100 . <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefad/issue/59450/854102> adresinden alınmıştır.
- Erdoğan, İ. (2000). *Okul yönetimi ve öğretim liderliği*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Ertekin, İ. (2017). Klasik Örgüt Kuramları. *Journal of Emerging Economies and Policy*. 2 (2): 64-73.
- Gılıç, F. (2015). *Öğretmenlerin karar verme sürecine katılma düzeyleri, okul kültürü ve öğretmenlerin değişime hazır olma düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Göksoy, S. (2014). Okul yönetiminde karara katılım. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 253-268.
- Gümüş, M. (1995). *Yönetimde Başarı İçin Altın Kurallar*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Gündüz, A. (2009). *Yönetim Sürecinde Yöneticilerin Sergilediği Davranışların Çalışanların Motivasyonuna Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Gürkan, M. (2006). *Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Karara Katılım Durumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- İmrek, M. K. (2003). *Karar Verme Teknikleri*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Jamovi (2021). *jamovi*. (Version 2.2) [Computer Software]. Erişim Adresi: <https://www.jamovi.org>.

- Karaca, N. (2001). *İlköğretim Okullarında Öğretmenlerin Karara Katılım Düzeyleri (Marmaris İlçesi Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*, (23. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Koçel, T. (2003). *İşletme Yöneticiliği*. İstanbul: Beta Basın Yayım Dağıtım A. Ş.
- Köklü, M. (1994). *Ortaöğretim Okullarında Öğretmenlerin Kararlara Katılımı*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Köylü, D. ve Gündüz, Y. (2019). Öğretmenlerin Karar Alma Sürecine Katılım Düzeylerinin Örgütsel Bağlılık ve Psikolojik İyi Oluş ile İlişkisi. *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (15), 279-299. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/ufuksbedergi/issue/57470/815073>
- Kumar, S. P., & Giri, P. V. N. (2013). Impact of teachers' participation in decision making on commitment forms in indian engineering institutions. *Pacific Business Review International*, 5(9).
- Kurt, Ü. (2003). *Karar Verme Sürecinde Yöneticilerin Kişilik Yapılarının Etkileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- MEB, (2010). *Hoş geldin aday öğretmenim kitapçığı*, http://web.deu.edu.tr/ilyas/ftp/hosgeldin_ogretmenim_2010.pdf adresinden 19.01.2022 tarihinde alınmıştır.
- MEB, (2019). *Eğitim Kurulları ve Zümreleri Yönergesi*, <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/1865.pdf> adresinden 18.05.2022 tarihinde alınmıştır.
- MEB, (2019). *MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, Kısım 7, Kurullar Komisyonlar ve Ekipler*. <https://mevzuat.sitesi.web.tr/ortaogretim-kurumlari-yonetmeligi/kisim/7/> adresinden alınmıştır.
- Onaran, O. (1971). *Örgütlerde Karar Verme*. Ankara: AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları.
- Özdemir S., Cemaloğlu N. (2000). Eğitimde Örgütsel Yenileşme ve Karara Katılma. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı: 146. http://dhgm.meb.gov.tr/Yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/146/ozdemir.htm adresinden alınmıştır.
- Özdoğru, M. ve Aydın, B. (2012). İlköğretim okulu öğretmenlerinin karara katılma durumları ve istekleri ile motivasyon düzeyleri arasındaki ilişki. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (2), 357-367.
- Sağır C. (2006). *Karar Verme Sürecini Etkileyen Faktörler ve Karar Verme Sürecinde Etiğin Önemi: Uygulamalı Bir Araştırma*, Yüksek lisans tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı, Edirne.

- Sarafidou, J. ve Chatziioannidis, G. (2013). Karar vermede öğretmen katılımı ve bunun okul ve öğretmenler üzerindeki etkisi, *International Journal of Educational Management*, Cilt. 27 No. 2, s. 170-183. <https://doi.org/0.1108/09513541311297586> adresinden alınmıştır.
- Sarpkaya, R. (1997). Yönetime Katılmanın Yararları, Sakıncaları ve Eğitim Örgütleri Açısından Değerlendirilmesi. *Eğitim ve Yaşam Dergisi*. Yıl: 3, Sayı: 2, Bahar.
- Şan, B. (2017). *Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin psikolojik güçlendirme ve örgütsel bağlılıklarına ilişkin algıları*. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- T.C. Resmi Gazete. Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. 26.07.2014 Resmî Gazete Sayısı: 29072. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=19942&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> adresinden alınmıştır.
- Taymaz, H. (2003). *Okul yönetimi*. Ankara: Pegem Yayınevi.
- Timur M. (2017). *Temel eğitim okullarında görev yapan öğretmenlerin okulda karar alma sürecine ilişkin algıları [Perceptions of teachers in decision making processes in primary schools]*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uşak Üniversitesi, Uşak.
- Tortop, N. (1993). *Yönetim bilimi*. Ankara: Yargı Yayınları.
- Üzüm, H. & Kurt, T. (2019). *Okullarda Katılımcı Karar Verme Sürecinin İncelenmesi. Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6 (1), 95-112. <https://dergipark.org.tr/en/pub/etad/issue/46499/540622> adresinden alınmıştır.
- Wadesango, N. (2012). The Influence of Teacher Participation in Decision-making on their Occupational Morale. *Walter Sisulu University, East London. Republic of South Africa.*, 21 (1), 361-369. <https://doi.org/10.1080/09718923.2012.11893046> adresinden alınmıştır.
- Yalın, H.İ. (1996). *Her Yönüyle Öğretmen Olabilme*. Milli Eğitim Basımevi. Ankara.
- Yavuz, Y. (2003). Lise yönetici ve öğretmenlerinin yerinden ve merkezden yönetim yönelimlerinin karar verme sürecine etkileri. *Ege Eğitim Dergisi*, 3 (2), 25-35.
- Yıldız, İ. (1998). *İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Okul Yönetimindeki Karar Verme Sürecine Katılım Düzeyleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. 18 Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı, Çanakkale.

EKLER

Ek 1: Araştırma İzin Onayları

Evrak Tarih ve Sayısı: 16.03.2022-183537

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-16605029-44-45748031
Konu : Anket Uygulama İzni

15/03/2022

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 24.02.2022 tarihli ve 175264 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü-Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi (İ.Ö.) Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şükri BİLGİN, "İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Okulla İlgili Kararlara Katılımı (Babadag İlçesi Örneği)" konulu proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını İlgi yazı gereği Müdürlüğümüzde bağlı Denizli ili Babadağ ilçesinde bulunan okullarda görev yapan öğretmenlere ve yöneticilere uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazıları ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının 2020/2 Nolu "Araştırma Uygulama İzinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde 2021/2022 eğitim-öğretim yılı içinde denetimi ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının uygulanması, ilgili genelgenin 28. Maddesi ve "Araştırma İzni Başvuru Taahhütnamesi"nin 16. Maddesi gereği **sonuç raporunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumunuz aracılığı ile gönderilmesi** Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Şener BAYRAM
İl Millî Eğitim Müdürü V.

OLUR
15/03/2022
Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüzce Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:

1-Anket Formları

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : M.Akif Ersoy Mah. 29 Ekim Bulv.No:174/1
MerkezeFendi/DENİZLİ
İnternet Adresi: <http://denizli.meb.gov.tr>
E-Posta: ah20@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@ha01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Hüseyin ERKOÇ-V.H.K.L./Sefa GELMİŞ-Şef
Telefon No : 0 (258) 234 20 95
Faks : 0 (258) 234 20 99

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evrakosyga.meb.gov.tr> adresinden a098-0085-3dc7-9b74-0ebb koda ile teyit edilebilir.

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.
Evrak sorgulaması <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5256&eD=BSMNJJBDSJ&eS=183537> adresinden yapılabilir.

Ek 2: Kararlara Katılım Anket Kullanma İzni

Anket izni

 Şükrü BİLGİN <efekentliefefe009@gmail.com> 1 Oca 2022 20:22

Alıcı: basyigitfatih ▾

İyi akşamlar Pamukkale Üniversitesinde yüksek lisans öğrencisiyim. Çalışmamda Kararlara Katılım Anketinizi kullanmak için izninizi rica ediyorum.
Şükrü BİLGİN
Atatürk İlkokulu Babadağ/DENİZLİ

 Fatih <basyigitfatih@gmail.com> 1 Oca 2022 20:24

Alıcı: ben ▾

Merhaba Satın Şükrü Bilgin,
Kararlara Katılım anketimi çalışmanızda kullanabilirsiniz.

İyi çalışmalar diliyorum.

Fatih Basyigit

1 Oca 2022 Cmt 20:22 tarihinde Şükrü BİLGİN <efekentliefefe009@gmail.com> şunu yazdı:

Ek 3: Kararlara Katılım Anketi

Değerli Öğretmen,

Bu anket, bilimsel bir çalışmada öğretmenlerin görüşlerini belirlemek amacıyla planlanan, tezsiz yüksek lisans proje ödevine veri toplamak için geliştirilmiştir. Birinci bölümde kişisel ve mesleki bilgilere ilişkin sorular, ikinci bölümde kararlara katılım düzeyine ilişkin ifadeler yer almaktadır. Sizden beklenen, her ifadeyi dikkatli bir şekilde okuyarak başındaki açıklamaya göre katılma durumunuzu en iyi yansıtan seçeneği işaretlemenizdir. Toplanan veriler, sadece bilimsel amaçlar için kullanılacak olup hiçbir kişi veya kurum ile paylaşılmayacaktır. Araştırmaya sağlayacağınız katkı ve desteğiniz için teşekkür ederim.

Şükrü BİLGİN
Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
E-posta: efekentlief009@gmail.com

BÖLÜM I: KİŞİSEL VE MESLEKİ BİLGİLER

Bu bölümde kişisel ve mesleki bilgilere ilişkin sorular yer almaktadır. Lütfen, kendinize uygun olan yalnız bir seçeneği (X) şeklinde işaretleyiniz.

1. Cinsiyetiniz:

a- () Bayan b- () Bay

2. Yaşınız?

a- () 25 yaş ve altı b- () 26-35 yaş c- () 36-45 yaş d- () 46 yaş ve üstü

3. Kıdeminiz:

a- () 1-5 Yıl b- () 6-10 yıl c- () 11-15 yıl d- () 16 yıl ve üstü

4. Branşınız:

a- () Sınıf Öğretmeni b- () Branş Öğretmeni

II. BÖLÜM KARARLARA KATILIM ANKETİ					
Bu bölümde, okulunuzda karar alma sürecine katılım düzeyinizi belirlemeye yönelik ifadeler yer almaktadır. Lütfen, düşüncenize en uygun olan seçeneği önündeki ilgili rakamı işaretleyerek belirtiniz.					
	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman
1. Okulda sosyal etkinliklerin düzenlenmesi ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
2. Okulda rehberlik hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
3. Öğrencilere mesleki rehberlik ile ilgili konularda karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
4. Okuldaki sosyal kulüplerin faaliyetleri ile ilgili konularda karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
5. Çeşitli öğrenci etkinliklerinde diğer kurumlarla işbirliği yapılması ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
6. Okuldaki başarılı öğrencilerin ödüllendirilmesi ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
7. Okuldaki öğretmenlerin sınıf dağılımı ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
8. Okuldaki ders araç- gereçlerinin kullanımı ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
9. Öğrenciler için yetiştirici kursların düzenlenmesi ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
10. Okul kütüphanesindeki düzenlemeler ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
11. Öğrenim yılı içinde ve sonunda yapılan sınavlarda başarısız olan öğrencilerin, öğrenim durumlarının incelenmesi ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
12. Öğrencilerin okula devamını sağlayıcı uygulamalar ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
13. Öğrenci başarısını olumsuz yönde etkileyen okul içi ve okul dışı faktörlerin belirlenmesi ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5

	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman
14. Okulda açılacak seçimlik derslerin belirlenmesi ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum	1	2	3	4	5
15. Okulda bir disiplin anlayışının oluşturulması ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
16. Öğretmenlerin nöbet günlerinin ve saatlerinin belirlenmesi ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
17. Okuldaki öğretmenler için hizmet-içi eğitim programlarının düzenlenmesi ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum	1	2	3	4	5
18. Okul- çevre ilişkilerinde beliren sorunların çözülmesi ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
19. Okulun misyon ve vizyonunun belirlenmesi ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum	1	2	3	4	5
20. Zümre başkanlarının seçimi ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
21. Okulda çeşitli konularda komisyonların oluşturulması ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
22. Dersliklerin ve diğer bölümlerin donanımına ilişkin konularda karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
23. Öğretmenlerin ders dışı etkinliklerde görevlendirilmesi ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
24. Okul bahçesinin ihtiyaca uygun kullanımı ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
25. Okulun gelir ve giderlerinin saptanması ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
26. Okulun çevre olanaklarından yararlanması ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
27. Disiplin ve onur kurulunun faaliyetleri ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
28. Okulda sivil savunma tedbirlerinin alınması ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
29. Okul aile birliğinin çalışmaları ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum	1	2	3	4	5
30. Okul binası ve öğrencilerin güvenliği ile ilgili konularda karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
31. Okulun ihtiyaçlarının belirlenmesi ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum	1	2	3	4	5
32. Ders içi faaliyetlerin denetlenmesi ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
33. Okulun satın alma işleri ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5
34. Okuldaki laboratuvarların kullanımı ile ilgili karar alma sürecine katılıyorum.	1	2	3	4	5

ÖZGEÇMİŞ